

Főoldal>Jogi lépések indítása>Polgári Ügyek Európai Igazságügyi Atlasza>Átdolgozott Brüsszel I. Rendelet
Átdolgozott Brüsszel I. Rendelet

Portugália

65. cikk (3) bekezdés – Tájékoztatás arról, hogyan kell megállapítani – a nemzeti joggal összhangban – a határozatoknak a rendelet 65. cikkének (2) bekezdésében említett joghatásait

Nem alkalmazandó.

74. cikk – A nemzeti végrehajtási jogszabályok és eljárások leírása

A **végrehajtási kereset** a hitelező vagy a végrehajtást kérő fél által az adóssal vagy az alperessel szemben indított per, amelyben a hitelező a bíróságot olyan kötelezettség végrehajtására kéri, amelyre jogosult. A végrehajtási keresetek annak feltételezésén alapulnak, hogy a szóban forgó jogot korábban **végrehajtható végzés** útján kinyilvánították vagy elismerték. Az ilyen kereset célja a kötelezettség teljesítésének kikényszerítése az államhatalom igénybevételeivel. A **végrehajtható végzés** meghatározza azokat a jogi tényeket, amelyek a végrehajtást kérő fél kérelmét alátámasztják, és biztosítja a kényszerintézkedések alperessel szembeni alkalmazásához szükséges bizonyosságot. A polgári perrendtartás (*Código de Processo Civil*) az alábbiakat sorolja a végrehajtható végzések körébe:

a) Elítélések: Az elítélések csak az ítélet jogerőre emelkedését követően tekinthetők végrehajtható végzésnek, kivéve, ha az ítélet ellen benyújtott fellebbezés pusztán devolutív hatályú. A választottbíróság (*tribunal arbitral*) végzései ugyanolyan feltételek mellett hajthatók végre, mint a rendes bíróságok végzései (a 2011. december 14-i 63/2011. sz. törvény 47. cikke).

b) Közjegyző vagy bármely más, erre felhatalmazással rendelkező szerv vagy szakember által kiállított vagy hitelesített dokumentumok, amelyek bármilyen kötelezettséget állapítanak meg vagy ismerek el: Ide tartoznak a hiteles dokumentumok (a hatóságok által a jogi formáságoknak megfelelően hatáskörük keretein belül vagy az állam által elismert közjegyző vagy más köztisztviselő által rájuk ruházott tevékenységi körön belül kiállított dokumentumok) és a hitelesített dokumentumok (magánszemélyek által kiállított és később közjegyző, illetve ezzel egyenértékű hatáskörrel rendelkező más szerv vagy szakember előtt hitelesnek elismert dokumentumok).

c) Hiteljegyek, még akkor is, ha nem fedezettek, feltéve, hogy a kapcsolatokat alátámasztó tényeket az okmány vagy a végrehajtható okirat tartalmazza: például hitellel, saját váltó vagy csekk.

d) Különleges rendelkezéssel végrehajthatóvá tett dokumentumok: például egy jogsértés megszüntetésére irányuló rendelkezés, amelyhez végrehajtható okiratot csatoltak (a 2003. február 17-i 32/2003. sz. törvényerejű rendelet 6-8. cikke és az 1998. szeptember 1-jei 269/98. sz. törvényerejű rendelet 7-21. cikke).

Egy kötelezettség akkor végrehajtható, ha az **meghatározott** (azaz meghatározható természetű – *an debeatur*), **esedékes** (azaz az esedékességi ideje bekövetkezett, vagy a kötelezettség automatikusan esedékesé válik, amikor az adós megkapja a követelést) és **nettó** (azaz meghatározott összegű – *quantum debeatur*).

A **végrehajtás céljától** függően különböző **eljárási formákat** kell alkalmazni (egy meghatározott összeg megfizetése, egy adott dolog átadása, egy adott cselekmény elvégzése vagy el nem végzése). Akkor kell ezt a formát alkalmazni, amikor a jog egy **különleges végrehajtási eljárást** ír elő (például tartási kötelezettségek végrehajtási eljárása). Minden olyan esetben, amikor nem kell különleges eljárási formát alkalmazni, az **általános formát** használják. Az **általános végrehajtási eljárás** lehet **sommás** vagy **rendes**, a végrehajtás céljától és a végrehajtható okirat típusától függően.

A **végrehajtásra illetékes hatóságok** a végrehajtók és a bíróságok (bíró és a bíróság hivatala). A **végrehajtó** minden olyan végrehajtási tevékenységet elvégz, amelyet nem rendeltek a bírósági hivatal hatáskörébe és nem tartozik bíró hatáskörébe, például idézések, értesítések, közzétételek, adatbázis-keresések, zár alá vételek és ezek nyilvántartásba vétele, egyezségek és kifizetések. A **bíró** feladata minden olyan eljárási cselekmény végrehajtása, amelyre a bíró előjogának elve vonatkozik, vagy amely a felek vagy harmadik felek alapvető jogait érinti. A **bíróság hivatala** kezeli az adminisztratív feladatokat és biztosítja a végrehajtási eljárások megfelelő lefolytatását.

Ami a **végrehajtás adósvédelem alapján történő korlátozását** illeti, meg kell jegyezni, hogy a meghatározott összeg megfizetése tekintetében a szokásos végrehajtási intézkedés a **lefoglalás**. Ez azt jelenti, hogy az említett eszközök értékesítése céljából törvényesen lefoglalják annak a félnek a vagyonát, akivel szemben a végrehajtást kéri, és az értékesítésből származó bevételeket a végrehajtandó kötelezettség teljesítésére fordítják. Elvileg végrehajtás alá vonható az adós tulajdonát képező összes olyan vagyontárgy, amely az anyagi jog szerint felelős a fennálló tartozásért. A jogszabály azonban az adós vagyontárgyai közül egészben vagy részben kizár egyes lefoglalható vagyontárgyakat vagy jogokat a lefoglalás alóli **abszolút** vagy **relatív mentesség**, illetve a lefoglalás alóli **teljes** vagy **részleges mentesség** által. Ezenkívül a lefoglalásnak a végrehajtott adósság megfizetéséhez szükséges eszközökre kell korlátozódnia, és fedeznie kell a végrehajtással kapcsolatos előrelátható költségeket.

A polgári perrendtartás szabályozza a **végrehajtás határidő lejárátán és elévülésen alapuló korlátait**. Ezek a korlátozások a végrehajtás kifogásolására biztosítanak alapot, „a lefoglalás útján történő végrehajtás elleni kifogásnak” nevezett eljárási lépés útján, de csak akkor, ha a határidő lejárt vagy az elévülés a deklaratív cselekményben foglalt vita lezárását követően következett be.

Általános szabályként minden elidegeníthető jogra vagy, a törvény mentesnek nem nyilvánított jogra **vonatkozik az elévülés**, ha azokat a törvényben meghatározott időn belül nem gyakorolják.

A bíróságok **hivatalból** hivatkozhatnak az elévülésre. Ezért az elévülésre annak a személynek vagy a képviselőjének kell hivatkoznia, akinek az érdekét szolgálja, illetve az ügyészségnek (*Ministerio Público*).

Az elévülési idő letelte után a kedvezményezett (azaz az adós) megtagadhatja a kötelezettség teljesítését, vagy bármilyen módon kifogást emelhet az elévült jog gyakorlása ellen.

Az **általános elévülési idő** 20 év, de a jogszabály rövidebb időszakokat is meghatároz. **Az elévülési idő megszakítható vagy szüneteltethető.** A különbség az, hogy a szüneteltetés a jogszabály erejénél fogva és a hitelező akaratától függetlenül történik, míg a megszakítás a hitelező e célból tett lépéseitől függ.

Ami az **elévülési idő megszakításának időtartamát** illeti, ha a megszakítás idézés, értesítés vagy azzal egyenértékű cselekmény, illetve választottbírósági megállapodás eredménye, az új elévülési idő csak az eljárás lezárásáról szóló határozat jogerőre emelkedésével kezdődik.

Az elévülési idő letelte után a kedvezményezett megtagadhatja a kötelezettség teljesítését, vagy bármilyen módon kifogást emelhet az elévült jog gyakorlása ellen. Ha azonban az adós az elévült kötelezettség tekintetében saját akaratából végez cselekményt, később nem követelheti az eredeti helyzet visszaállítását, még akkor sem, ha nem volt tudomása az elévülésről.

Ami az **elévülésre való hivatkozást** illeti, ezt csak azok a hitelezők és harmadik felek tehetik meg, akiknek jogos érdeke az elévülés bejelentése, még akkor is, ha az adós lemondott arról. Ha lemondanak az elévüléstől, akkor a hitelezők csak akkor hivatkozhatnak rá, ha teljesülnek a polgári törvényben a megtámadási keresetre (*actio pauliana*) előírt feltételek. Ha vádemelés esetén az adós nem hivatkozik az elévülési időre, és elítélik, a végső döntés nem érinti hitelezőik elismert jogát.

Ami a **lejáratot** illeti, amikor jogszabály vagy a felek akarata folytán valamilyen jogot egy bizonyos időn belül kell gyakorolni, a lejáratra vonatkozó szabályokat kell alkalmazni, kivéve, ha a jogszabály kifejezetten utal az elévülésre. A lejárat csak akkor akadályozható meg, ha jogszabály vagy szerződés a törvényes vagy szerződéses határidőn belül gyakorolt bármely cselekménynek akadályoztató hatást tulajdonít.

A nyilatkozattételi vagy végrehajtási intézkedés megakadályozza a lejáratot, anélkül, hogy az adósnak értesítést kellene küldeni. A lejárati idő csak abban az esetben szüneteltethető vagy szakítható meg, ha jogszabály így rendelkezik, és ha a jogszabály nem határoz meg más konkrét időpontot, akkor a lejárati időszak abban a pillanatban kezdődik, amikor a jogok jogszerűen gyakorolhatók. A lejáratot a bíróság hivatalból veszi figyelembe, és elidegeníthetetlen jogok esetén az eljárás bármely szakaszában lehet erre hivatkozni. Ha a végrehajtást elidegeníthetetlen jogok alapján kezdeményezik, a lejáratra annak a személynek kell hivatkozni, akinek abból előnye származik (elvéleg az adósnak/félnek, akivel szemben a végrehajtást kérték).

További és részletesebb tájékoztatást talál az alábbi fejezetben [Az ítélet végrehajtására szolgáló eljárások – Portugália](#).

A 75. cikk a) pontja – Azon bíróságok neve és elérhetőségei, amelyekhez a 36. cikk (2) bekezdése, a 45. cikk (4) bekezdése és a 47. cikk (1) bekezdése szerinti kérelmeket be kell nyújtani

A következő bíróságok rendelkeznek joghatósággal a 36. cikk (2) bekezdésében, a 45. cikk (4) bekezdésében és a 47. cikk (1) bekezdésében említett kérelmek tárgyalására és a tárgyakban történő határozathozatalra:

- az illetékes kerületi bíróság központi polgári kollégiuma (*Juízo Central Cível*), ha van ilyen; vagy
- az illetékes kerületi bíróság helyi polgári kollégiuma (*Juízo Local Cível*), vagy ha ilyen nincs, akkor helyi általános kollégiuma (*Juízo Local de Competência Genérica*).

A 75. cikk b) pontja – Azon bíróságok neve és elérhetőségei, amelyekhez a végrehajtás megtagadása iránti kérelemmel kapcsolatban hozott határozatot érintő jogorvoslatot be kell nyújtani a 49. cikk (2) bekezdése szerint

Végrehajtás megtagadására irányuló kérelem ügyében hozott határozat elleni fellebbezést a 49. cikk (2) bekezdése alapján a **fellebbviteli bírósághoz** (*Tribunal da Relação*) kell benyújtani.

A 75. cikk c) pontja – Azon bíróságok neve és elérhetőségei, amelyekhez bármely további jogorvoslatot be kell nyújtani az 50. cikk szerint

Minden további fellebbezést a **Legfelsőbb Bírósághoz** (*Supremo Tribunal de Justiça*) kell benyújtani.

A 75. cikk d) pontja – A határozatokkal, a közokiratokkal és a perbeli egyezségekkel kapcsolatos tanúsítványok lefordítására elfogadott nyelvek

Nem alkalmazandó. Kizárólag a portugál.

A 76. cikk (1) bekezdésének a) pontja – A rendelet 5. cikkének (2) bekezdésében és 6. cikkének (2) bekezdésében említett joghatósági szabályok

A nemzeti joghatóságra vonatkozó, az 5. cikk (2) bekezdésében és a 6. cikk (2) bekezdésében említett szabályok a következők:

- **a polgári perrendtartás 63. cikkének (1) bekezdése**, amely a bíróságok területen kívüli joghatóságáról rendelkezik, különös tekintettel a fióktelep, az ügynökség, az iroda, a küldöttség vagy képviselői székhelyén lévő bíróságra (amennyiben az Portugáliában található), azokban az esetekben, amikor a székhelyre (ha külföldön található) történő kézbesítést kérelmezték; és
- **a munkajogi eljárási törvénykönyv (Código de Processo de Trabalho) 10. cikke**, amely a bíróságok területen kívüli joghatóságáról rendelkezik, különös tekintettel a kérelmező tartózkodási helye szerinti bíróságára a munkavállaló által a munkáltatóval szemben munkaszerződéssel kapcsolatban indított eljárások tekintetében.

A 76. cikk (1) bekezdésének b) pontja – A rendelet 65. cikkében említett perbehívási szabályok

Nem alkalmazandó.

A 76. cikk (1) bekezdésének c) pontja – A rendelet 69. cikkében említett egyezmények

A Csehszlovák Köztársaság és Portugália közötti, a bírósági határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló egyezmény, melyet 1927. november 23-án írtak alá Lisszabonban.

Utolsó frissítés: 07/04/2024

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.